

Voorstel regiораad

Auteur : JM. Olthof

Datum : 25 maart 2009

Code : 2009/2

Reg.nr. : 09001181

Agendapunt: 10

Onderwerp : Verantwoording doelmatigheid en doeltreffendheid

Samenvatting

U wordt gevraagd om over bovenstaand onderwerp een standpunt in te nemen ten aanzien van:

- a. De vraag of er in uw raad een brede behoefte bestaat aan een afzonderlijke verantwoording over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door ons gevoerde beheer.
- b. Indien dit het geval is, een standpunt in te nemen over de hiervoor aangedragen oplossingen. Onze voorkeur gaat hierbij uit naar de als derde genoemde oplossing, namelijk de instelling van een rekenkamercommissie. De rekenkamerscommissie samen te stellen uit regiораadsleden en met benoeming van een externe voorzitter.

Aan de regiораad,

Overeenkomstig uw daartoe strekkend verzoek, leggen wij u hierbij een notitie voor over de mogelijkheid om ook bij Regio Twente een rekenkamercommissie of -functie in te stellen, zoals al geruime tijd voor de gemeenten mogelijk en gebruikelijk is. In dit voorstel worden u enkele zaken ter bespreking voorgelegd.

Inleiding

In de budgetcyclus van Regio Twente zijn verschillende momenten opgenomen waarop controles plaatsvinden en waarop wij aan u verantwoording afleggen over het door ons gevoerde bestuur en beheer. Omdat uw raad de bevoegdheid heeft om naar behoefte een adviescommissie in te stellen, is de vraagstelling niet zozeer of daar een grondslag voor is of voor gevonden kan worden, maar, of het huidige stelsel van het afleggen van verantwoording toereikend is of dat uw raad daarin een leemte ervaart waarin moet worden voorzien.

De vraag of daarvoor een rekenkamercommissie moet worden ingesteld, is daarbij van secundair belang.

Bestaande vormen van controle en verantwoording bij Regio Twente

Als dagelijks bestuur leggen wij reeds op verschillende manieren verantwoording aan u af over het door ons gevoerde bestuur en beheer. Schematisch zijn dat de volgende:

1	Getrouwheid	Dit is een vorm van <u>extern toezicht</u> dat steunt op het BBV. Dit wordt jaarlijks door de accountant uitgevoerd en vastgesteld. Kaders voor dit onderzoek zijn door uw raad vastgesteld en vastgelegd in het controleprotocol inzake de accountantscontrole.
2	Rechtmatigheid	Dit is een <u>combinatie van extern- en intern toezicht</u> en steunt op art. 212 en 213 van de Gemeentewet (is ook op Regio Twente van toepassing). Deze controle wordt regelmatig door de afdeling F&C uitgevoerd en de bevindingen hiervan worden vastgelegd. De toepassing van dit interne controlesysteem wordt jaarlijks door de accountant gecontroleerd en beoordeeld. Kaders hiervoor zijn eveneens door uw raad in het controleprotocol vastgelegd en kunnen eventueel worden aangevuld door ons dagelijks bestuur.
3	Doelmatigheid	Dit is een vorm van <u>interne controle</u> en steunt op art. 213a van de

		Gemeentewet (dit is formeel niet op Regio Twente van toepassing). Materieel wordt hierover binnen Regio Twente in dit verband verantwoording afgelegd middels de budgetcyclus. Dit blijkt uit de beleidstoelichting in de programmabegroting (vooraf) de uitgebrachte Bestuursrapportages (tussentijds) en de beleidstoelichting in de programmarekening (achteraf). Hierin leggen wij periodiek verantwoording af aan uw raad.
4	Doeltreffendheid	Naast de inhoudelijke verantwoordingen die hiervoor zijn genoemd wordt hierover door ons geen specifieke verantwoording afgelegd.

Vraagstelling

In de eerste plaats is van belang of, naar de visie van uw raad het bestaande stelsel van (interne) controles en het door middel daarvan afleggen van verantwoording, als onvoldoende wordt beschouwd.

Als dit het geval is, moet vervolgens worden vastgesteld welke informatiebehoefte u heeft en wat eventueel nog aan onze informatieverstrekking ontbreekt. Met deze wetenschap kan vervolgens een advies worden afgegeven over hoe in de geconstateerde omissie het beste kan worden voorzien en of het instellen van een rekenkamerfunctie daar het meest geschikte instrument voor is of dat er andere werkbare vormen zijn.

Wij verzoeken u om hierover een standpunt in te nemen.

Vooruitlopend hierop leggen wij u in de volgende paragraaf aantal oplossingen voor ter afweging en wij verzoeken u hierover eveneens een standpunt in te nemen.

Mogelijkheden om zicht te krijgen op de effectiviteit van de geformuleerde (beleids)doelstellingen van Regio Twente

Zoals hiervoor is aangegeven bevat de budgetcyclus meerdere controle en verantwoordingsmomenten. Uit de gepresenteerde matrix kan worden afgeleid dat een verantwoording over doelmatigheid en doeltreffendheid (effectiviteit) van het door ons gevoerde bestuur en beheer niet specifiek geregeld is.

Hoewel elementen daarvan wel zijn opgenomen in de reguliere verantwoordingsvormen, kan het zijn dat uw raad behoefte heeft aan een specifiek hiervoor ingerichte verantwoording, afgezet tegen de geformuleerde (beleids)doelstellingen.

Voor ondersteuning van de gemeenteraden is daarom art. 213a opgenomen, op grond waarvan de raad een rekenkamercommissie of –functie kan stellen, die haar adviseert en bijstaat in haar controlerende rol op het college van burgemeester en wethouders, zoals voortvloeit uit het duale systeem. Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is dit stelsel door de wetgever niet van toepassing verklaard omdat hier sprake is van verlengd lokaal bestuur. Zij zijn uitdrukkelijk geen aparte bestuurslaag, daarvoor is het takenpakket te beperkt en is de bestuurlijke dichtheid van Nederland te groot, drie bestuurslagen is genoeg. Het lokaal bestuur is dan ook het eerst aangewezen orgaan om toezicht te houden op een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van beleid. Vandaar dat het ook de raadsleden, wethouders en burgemeesters uit deelnemende gemeenten zijn die het bestuur van de gemeenschappelijke regeling vormen. Om het toezicht op effectiviteit en efficiëntie te regelen moet er daarom een oplossing gezocht worden bij de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling.

Oplossingsrichtingen

Om de kwestie van de verantwoording over doeltreffendheid op te lossen, liggen een aantal opties voor, die hierna kort worden toegelicht.

1. Een afzonderlijke paragraaf opnemen in de bestuursrapportage;
2. Actief vraagrecht door de regio raad en of commissies op dit gebied activeren;
3. Instellen van een rekenkamercommissie of – functie.

1. Een afzonderlijke paragraaf opnemen in de bestuursrapportage

De meest eenvoudige manier om dit probleem op te lossen is om in de bestuursrapportages (berap's) per domein een afzonderlijke paragraaf op te nemen over de wijze waarop de gestelde beleidsdoelen doelmatig en doeltreffend zijn gerealiseerd. Dit kan ook in de jaarrekening worden toegepast. Op deze wijze leggen wij hierover periodiek specifiek verantwoording aan u af.

2. Actief vraagrecht door de regioraad en of commissies op dit gebied activeren

De door ons af te leggen verantwoording over de doelmatigheid en doeltreffendheid kan ook worden gestimuleerd door periodiek vanuit uw raad, al dan niet door tussenkomst van bestuurscommissies en of portefeuillehouders overleggen, hierover gericht vragen aan ons te (laten) stellen.

3. Instellen van een rekenkamercommissie of –functie

Een derde vorm om in de verantwoording over doelmatigheid en doeltreffendheid te voorzien is het instellen van een rekenkamercommissie of –functie ex. artikel 213a van de gemeentewet. Hoewel dit artikel, zoals gezegd, niet op samenwerkingsverbanden van toepassing is, staat het uw raad vrij om desgewenst een dergelijke commissie in te stellen. In 2006 is eerder een landelijk onderzoek gedaan naar en een rapport uitgebracht over de mogelijkheid en wenselijkheid om een rekenkamer(functie) in te kunnen stellen bij WGRplus regio's. Dit onderzoek is uitgevoerd op verzoek van de gezamenlijke WGRplus regio's (de zeven voormalige Kaderwetgebieden). Dit rapport gaat uitgebreid in op de verschillende (interne en externe) vormen van verantwoording waaraan WGRplus regio's moeten voldoen. Vervolgens wordt een afweging gemaakt of er binnen dit stelsel van verantwoording nog een grondslag is om een extra controle in te richten door de instelling van een bovenlokale rekenkamer(functie) in te stellen.

Een eventueel voor Regio Twente in te stellen rekenkamercommissie zou, om de betrokkenheid vanuit de aangesloten gemeenten optimaal te borgen, samengesteld kunnen worden uit regioraadsleden. Voor de objectiviteit van het oordeel van de commissie is het raadzaam om hiervoor een externe voorzitter te benoemen. Hoewel een rekenkamercommissie in principe zelf bepaalt wat ze onderzoekt en de wijze waarop, kan uw raad ook zelf onderwerpen voor onderzoek aandragen. Voor de instelling van een rekenkamercommissie is een regioraadsbesluit noodzakelijk, waarbij de bevoegdheden en werkwijze in een afzonderlijk op te stellen verordening nader worden uitgewerkt.

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. Een standpunt in te nemen over de vraag of er in uw raad een brede behoefte bestaat aan een afzonderlijke verantwoording over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door ons gevoerde beheer.
2. Indien dit het geval is, een standpunt in te nemen over de hiervoor aangedragen oplossingen, waarbij onze voorkeur uitgaat naar de als derde genoemde oplossing, namelijk de instelling van een rekenkamercommissie.
3. De rekenkamercommissie samen te stellen uit regioraadsleden en met benoeming van een externe voorzitter.
4. Na instemming van de punten 2 en 3 zal onzerzijds een afzonderlijke verordening worden opgesteld waarin de bevoegdheden en werkwijze nader worden uitgewerkt en in de regioraad van juni aan u ter vaststelling worden aangeboden.

Enschede, (23 februari 2009)

Dagelijks bestuur,

secretaris,

voorzitter,

dr. J.M.E. Traag

P.E.J. den Oudsten

Bijlagen --